

КОЛИЧИНА ПАДАВИНА

Количина падавина у октобру мјесецу је била **око нормале** за Републику Српску у просјеку; локално, категоризација заснована на расподјели перцентила показује да је *југ и југоисток у категорији много испод нормале* а *сјеверозапад много изнад*. Просјечан дефицит за простор Српске износи 29%. Мјесечна количина падавина у интервалу 45мм (сјевероисток) до 102мм (сјеверозапад).

Опширније у наредној табели и приложеним графицима.

станица	2024	просјек 1990- 2020	разлика /мм	перцентил	категорија	SPI-index	% од нормале 1991-2020	
ДРИНИЋ	157	110	47	0.81	много изнад	0.87	143.2	
РИБНИК	93.1	102	-9	0.56	око нормале	0.14	91.3	
ШИПОВО	81.5	88	-6	0.51	око нормале	0.02	92.8	
МРК.ГРАД	85.8	111	-25	0.54	око нормале	0.10	77.5	
ПРИЈЕДОР	106	90	16	0.76	много изнад	0.70	118	
НОВИ ГРАД	130	104	26	0.71	мало изнад	0.57	125	
БАЊАЛУКА	58.5	84	-26	0.37	мало испод	-0.34	69	
СРБАЦ	57.3	74	-17	0.43	око нормале	-0.17	77	
ДОБОЈ	46.6	79	-32	0.32	мало испод	-0.48	59	
БИЈЕЉИНА	38.2	62	-24	0.43	око нормале	-0.18	61.8	
ЗВОРНИК	51.3	71	-20	0.43	око нормале	-0.18	72	
СОКОЛАЦ	64.7	84	-20	0.51	око нормале	0.02	76.8	
ХАНПИЈЕСАК	62.2	89	-27	0.43	око нормале	-0.18	70.0	
ФОЧА	87.3	69	18	0.70	мало изнад	0.52	126.3	
РУДО	32.5	72	-39	0.17	много испод	-0.94	45.4	
ВИШЕГРАД	32.2	100	-67	0.17	много испод	-0.94	32.3	
ЧЕМЕРНО	108	170	-62	0.29	мало испод	-0.55	63	
ГАЦКО	97.1	176	-79	0.30	мало испод	-0.52	55	
ТРЕБИЊЕ	79.3	160	-80	0.24	много испод	-0.71	50	
БИЛЕЋА	80.2	170	-90	0.24	много испод	-0.71	47.1	
Σ Р.СРПСКА	76.7	108	-32	0.30	мало испод	-0.53	71	

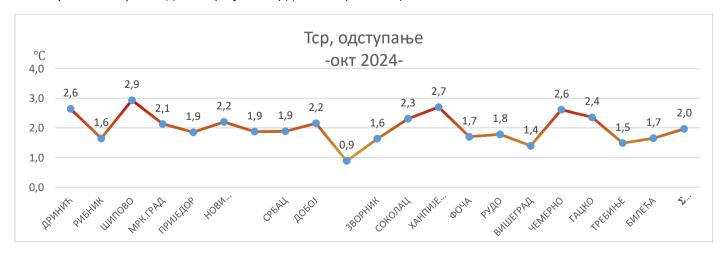
ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА

Термичке прилике у октобру 2024 су биле **изузетно изнад нормале**, што, према категоризацији заснованој на раподјели перцентила, означава **врло топло време**. Октобар 2024 је био **четврти најтоплији** од 1950. год.

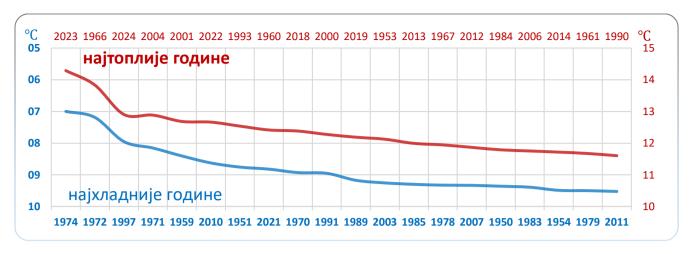
Средња мјесечна температура ваздуха за октобар 2024 у распону од 10.5°C (Романија) до 16.9°C (југ), просјек 12.96. Опширније у наредној табели.

	2024	нормала 1990- 2020	одступање	перцентил	категорија у односу на нормалу	апс. макс	год. макс	апс. мин	год. мин
ДРИНИЋ	12.2	9.5	2.6	0.95	изузетно изнад	13.9	2023	4.1	1974
РИБНИК	13.2	11.6	1.6	0.87	много изнад	14.9	2023	6.5	1974
ШИПОВО	13.8	10.8	2.9	0.96	изузетно изнад	14.2	2023	6.1	1974
МРК.ГРАД	12.7	10.5	2.1	0.95	изузетно изнад	14.5	2023	5.5	1974
ПРИЈЕДОР	13.7	11.8	1.9	0.89	много изнад	15.8	2023	7.4	1974
НОВИ ГРАД	13.7	11.5	2.2	0.94	изузетно изнад	15.8	2023	2.9	1973
БАЊАЛУКА	14.0	12.1	1.9	0.94	изузетно изнад	16.5	2023	7.3	1974
СРБАЦ	13.2	11.3	1.9	0.92	изузетно изнад	15.6	2023	7.9	1974
ДОБОЈ	14.1	11.9	2.2	0.94	изузетно изнад	16.2	2023	7.8	1974
БИЈЕЉИНА	13.2	12.3	0.9	0.79	много изнад	16.5	1966	8.2	1974
зворник	13.6	11.9	1.6	0.87	много изнад	15.8	2023	7.6	1974
СОКОЛАЦ	10.6	8.3	2.3	0.95	изузетно изнад	11.1	2023	3.1	1972
ХАНПИЈЕСАК	10.4	7.7	2.7	0.97	изузетно изнад	11.3	2023	2.7	1972
ФОЧА	12.9	11.2	1.7	0.92	изузетно изнад	13.9	1966	7.8	1974
РУДО	13.0	11.2	1.8	0.92	изузетно изнад	14.3	1966	6.3	1972
ВИШЕГРАД	13.2	11.8	1.4	0.89	много изнад	15.4	1966	8.2	1972
ЧЕМЕРНО	10.5	7.9	2.6	0.95	изузетно изнад	11.0	2023	3.2	1972
ГАЦКО	11.9	9.5	2.4	0.97	изузетно изнад	12.5	2023	5.3	1972
ТРЕБИЊЕ	16.9	15.4	1.5	0.92	изузетно изнад	18.0	2023	6.6	1952
БИЛЕЋА	14.8	13.1	1.7	0.94	изузетно изнад	15.6	2023	9.2	1972
Σ Р.СРПСКА	12.96	11.0	2.0	1.0	изузетно изнад	14.3	2023	7.0	1974

Просјечно мјесечно одступање за Српску износи 1.96° С према нормали 1991-2020 . Мјесечно одступање за октобар 2024 се креће од 0.9° С (Бијељина) до 2.9° С (Шипово).

Приказ одступања Тср у октобру 2024 на мјерним локацијама у Републици Српској

Најтоплије године октобра: 2023; 1966**; 2024**; 2004; 2001... Најхладније године: 1974; 1972; 1997...

Одступање Тср за претходну деценију у октобру: 2023. је била највећа позитивна а 2021. највећа негативна разлика.

Зависност ове статистичке величине од изабраног референтног периода је уочљива. Најновија тридесетогодишња стандардна нормала (1991-2020) умањује позитивно а увећава негативно одступање за више од пола степена, јер је средња вредност осетљива статистичка величина у условима веће варијабилности времена нашег поднебља. То треба имати у виду кад се испитују климатске промјене. Климатски период изабран за анализу треба да буде већи како би што боље описао реалну климу неког подручја у умјереним и вишим географским ширинама, те установила варијабилност/промјена климе као и евентуална сезоналност и повратни период екстремних временских услова.

Бањалука 25. 11. 2024. Нада Рудан, Руководилац Одсјека **климатологија**